

Nr 305.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran; given Drottningholms slott den 15 oktober 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran.

GUSTAF.

Torsten Nilsson.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934
(nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser
och medel, som mottagits till postbefordran.

Härigenom förordnas, att 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934 angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse:)

8 §.

3 mom. Anspråk på ersättning för medel, som icke blivit av postverket i behörig ordning redovisade, skall skriftligen anmälas till generalpoststyrelsen,

när fråga är om postanvisnings-, postförskotts- eller inkasseringsmedel, före utgången av kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen till postverket skett, och,

när fråga är om postgiromedel, före utgången av tredje kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen skett eller uppdrag om girering eller kontant utbetalning bokförts å postgirokonto.

I särskilda — — — framställts senare.

(Föreslagen lydelse:)

8 §.

3 mom. Anspråk på ersättning för medel, som icke blivit av postverket i behörig ordning redovisade, skall skriftligen anmälas till generalpoststyrelsen,

när fråga är om postanvisnings-, postförskotts- eller inkasseringsmedel, före utgången av kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen till postverket skett, och,

när fråga är om postgiromedel, före utgången av andra kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen skett eller uppdrag om girering eller kontant utbetalning bokförts å postgirokonto.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1949; dock skall bestämmelsen i fråga om postgiromedel icke äga tillämpning beträffande inbetalning, girering eller utbetalning, som verkställdes före nämnda dag.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 15 oktober 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Departementschefen, statsrådet Nilsson anför:

I förordningen angående postgirorörelsen den 11 juli 1924 (nr 378) funnos inga särskilda bestämmelser angående preskriptionstid för postgiromedel. För dessa gällde därför den allmänna tioårspreskriptionen, varav följde att postgirots betalningskort måste förvaras under lika lång tid. Genom kungörelsen den 30 november 1931 (nr 358) förordnades, att anmälan om ersättningsanspråk beträffande postgiromedel skulle göras inom tre år utöver betalningsåret.

Bestämmelsen angående postverkets ansvarighet för postgiromedel har sedermera sammanförts med övriga för postverket gällande ansvarighetsbestämmelser i förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran. I 8 § 3 mom. av sagda förordning stadgas sålunda bl. a., att »anspråk på ersättning för medel, som icke blivit av postverket i behörig ordning redovisade, skall skriftligen anmälas till generalpoststyrelsen, när fråga är om postgiromedel, före utgången av tredje kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen skett eller uppdrag om girering eller kontant utbetalning bokförts å postgirokonto. I särskilda fall må emellertid generalpoststyrelsen, med avseende å förekommande omständigheter, medgiva ersättningens utbetalande, ehuru anspråket framstälts senare.»

Generalpoststyrelsen. I skrivelse den 17 september 1948 har generalpoststyrelsen hemställt om sådan ändring av bestämmelserna i 8 § sistnämnda förordning, att anspråk på ersättning för postgiromedel, som icke blivit av postverket i behörig ordning redovisade, skulle skriftligen anmälas till generalpoststyrelsen före utgången av *andra* kalenderåret näst efter det, under vilket inbetalningen skett eller uppdrag om girering eller kontant utbetalning bokförts å postgirokonto; dock att ändringen icke skulle äga tillämpning beträffande inbetalning, girering eller utbetalning, som verkstälts före den 1 januari 1949.

Såsom motivering för sin framställning anför styrelsen, att postgirot sedan tiden för utfärdandet av nu gällande ansvarighetsbestämmelser utvecklats oerhört kraftigt. Under år 1947 bokfördes sålunda å postgirokontona sam-

manlagt 96 miljoner kort, vilket antal årligen ökades med några miljoner. Medan å postgirokontoret år 1934 förvarats inalles 100 miljoner kort (för åren 1931—34), komme kortarkivet vid utgången av innevarande år att inrymma 470 miljoner kort. Ökningen av antalet kort medförde en proportionellt jämförbar ökning även av antalet journaler, vari inbetalnings- och utbetalningskort bokfördes, varförutom givetvis andra redovisningshandlingar och arbetspapper ökades med det växande antalet kort. Arkivmaterialet måste, om det skulle kunna vara tillgängligt för undersökningar, förvaras uppställt på hyllor, vilket krävde ett mycket stort utrymme.

Postgirokontoret, fortsätter styrelsen, lede sedan länge av otillräckliga arbetslokaler och nödvändiga utrymmen i övrigt. Av postgirohusets båda källarvåningar hade den ena måst till en mindre del apteras till arbetslokaler och till större delen användas till kläd- och toalettrum för postgirokontorets och delvis postsparbankens sammanlagt över 3 500 tjänstemän. Enda återstående arkivutrymme funnes i den undre källarvåningen, i vilken dock samtidigt måst beredas plats för förråd av blanketter och förbrukningsartiklar m. m. Rådande nödläge hade därför föranlett förhyrning av lokalutrymmen i källarvåningar på skilda håll i staden. Betalningskortet borde dock icke gärna arkiveras på olika håll och under provisoriska förhållanden. Skulle den undre källarvåningen i postgirohuset hastigt behöva tagas i anspråk såsom skyddsrum — något vartill den ursprungligen vore avsedd och inredd — bleve situationen ohållbar. Generalpoststyrelsen hade av nu beskrivna förhållanden föranletts ifrågasätta, huruvida icke ansvarighets- och därmed förvaringstiden för postgirokorten borde kunna avkortas. Styrelsen hade låtit undersöka, i vilken omfattning reklamationer av postgirolikvider avsett sådana av så gammalt datum, att likvidhandlingarna icke skulle vid reklamationstillfället hava varit i behåll, därest ansvarighets-, resp. förvaringstiden varit endast två år. Det hade därvid visat sig, att dylika reklamationer varit mycket fåtaliga och i allmänhet gällt smärre belopp. Postgirokunderna skulle icke lida något avsevärt men genom en inknappning av ansvarighetstiden till två år, särskilt som styrelsen hade rätt att medgiva ersättnings utbetalande ehuru anspråk därå framställdes efter ansvarighetstidens utgång.

Departementschefen. Generalpoststyrelsens nu föreliggande framställning har föranletts av starkt ökade arkiveringssvårigheter beträffande postgirohandlingar. Såsom styrelsen framhållit ha reklamationer, avseende postgirolikvider av äldre datum än två år utöver betalningsåret, varit synnerligen fåtaliga. Sålunda hänförde sig av ca 8 900 under år 1947 inkomna reklamationer endast 25 till likvider, verkställda under år 1944. Undersökningarna med anledning av dessa reklamationer gävo positivt resultat i elva fall, omslutande ett sammanlagt belopp av 630 kronor. I detta sammanhang kan även erinras om, att för postanvisningsrörelsen ända sedan år 1914 ansvarighetstiden utan olägenhet varit begränsad till endast ett år.

Med hänsyn till att generalpoststyrelsen även i fortsättningen skall äga

möjlighet att, med avseende å förekommande omständigheter, i särskilda fall medgiva utbetalande av ersättning, ehuru anspråk framstälts för sent, torde ett genomförande av styrelsens förslag icke böra möta betänkligheter. Jag anser mig därför böra biträda generalpoststyrelsens förslag om ändrad lydelse av 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934 angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran, vilken förordning riksdagen antagit. Då de nya bestämmelserna böra träda i kraft vid ingången av nästa kalenderår, torde proposition i ämnet böra föreläggas 1948 års höstriksdag.

Föredraganden hemställer härefter, att ett i enlighet med vad sålunda anförts upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 8 § 3 mom. förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Stig Salomonson.
